

Treści nauczania w klasie VI:

1. Rodzina – najmniejszą grupą społeczną:
  - rola rodziny w zapewnieniu pomyślnego rozwoju dziecka,
  - typy rodzin: małżeńska (nuklearna), wielopokoleniowa, pełna, niepełna, zrekonstruowana,
  - rodzina zastępcza,
  - rodzina adopcyjna,
  - miłość i czas fundamentem życia rodzinnego.
2. Znaczenie określenia, że ktoś jest dobrze wychowany (istota wychowania):
  - wychowanie do dobra, prawdy i piękna,
  - znaczenie zasad i norm moralnych w rozwoju człowieka,
  - zaangażowanie poznawcze i emocjonalne rodziny w wychowaniu patriotycznym,
  - formacyjna rola rodziny w tworzeniu hierarchii wartości: wartości fundamentem rodzinnej wspólnoty, urzeczywistnianie wartości w podejmowaniu decyzji życiowych, świadomy i odpowiedzialny wybór stylu życia.
3. Dojrzałość – celem, procesem i kierunkiem rozwoju:
  - troska rodziców o harmonijny rozwój dzieci i osiągnięcie przez nie samodzielności,
  - aktywność własna i samowychowanie,
  - odpowiedzialność za siebie i za innych,
  - dorosłość a dojrzałość,
  - świadomość potrzeby kierowania własnym rozwojem.
4. Przebieg procesu komunikacji społecznej:
  - znaczenie sztuki porozumiewania się,
  - komunikacja werbalna i niewerbalna,
  - reguły dobrego słuchania,
  - zasady efektywnej komunikacji,
  - odpowiedzialność za manifestowane reakcje oraz za wypowiedziane i pisane słowa.
5. Powszechność zjawiska rodzinnych sporów i nieporozumień, ich przyczyny:
  - czym są spory i konflikty,
  - skutki nierozwiązanych konfliktów w życiu rodzinnym i społecznym,
  - zalety sytuacji konfliktowych i sporów,
  - techniki rozwiązania spornych kwestii (np. metoda pięciu kroków),

- przepraszanie i przebaczenie,
- rodzice, dzieci i nieporozumienia.

6. Grupy rówieśnicze i ich atrakcyjność:

- presja rówieśnicza przymusem wywieranym w konkretnym celu,
- asertywność sztuką mówienia NIE,
- odwaga tych, którzy nie ulegają presji,
- sposoby odmawiania, by nie ranić drugiej osoby,
- trudne sytuacje życiowe przeżywane przez nastolatków,
- czym jest stres; objawy,
- sposoby radzenia sobie ze stresem.

7. Planowanie zajęć i efektywne wykorzystywanie czasu:

- higieniczny tryb życia,
- zasady zdrowego odżywiania,
- aktywność fizyczna i wypoczynek,
- własna odpowiedzialność za zdrowie i jakość życia.

8. Zdrowie – stanem dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego (definicja WHO – Światowej Organizacji Zdrowia):

- zdrowie prokreacyjne, czyli zdolność przekazywania życia,
- czynniki wpływające na zdrowie prokreacyjne,
- obserwacja własnego organizmu i zgłaszanie rodzicom zdrowotnych zaburzeń,
- pierwsza wizyta u ginekologa.

9. Być kobietą, być mężczyzną:

- dojrzewanie dziewcząt w perspektywie macierzyństwa,
- dojrzewanie chłopców w perspektywie pełnienia przyszłych życiowych ról,
- niewłaściwe odżywianie zaburzeniem funkcjonowania organizmu,
- anoreksja,
- bulimia,
- używki,
- niewłaściwy tryb życia zagrożeniem dla zdrowia,
- akceptacja siebie i swojej kobiecości/ męskości.

10. Człowiek istotą wielowymiarową:

- szacunek dla ciała w kontekście godności człowieka,
- naturalna potrzeba intymności,
- zachowania, które łamią prawo do intymności,

- sytuacje, które naruszają intymność,
  - asertywność wobec próby naruszenia sfery intymnej (odmowa, jednoznaczne i bezsłowne komunikaty),
  - strony pornograficzne : pornografia przedmiotowym traktowaniem człowieka; możliwość szybkiego uzależnienia od pornografii; przepisy prawa (art. 200 par. 3 KK),
  - wypracowanie postawy czujności wobec dwuznacznych zachowań innych osób.
11. Zalety środków masowej komunikacji:
- mechanizmy manipulacji w reklamie,
  - kontakty wirtualne a fizyczna obecność: kreowanie siebie zgodnie z aktualnymi trendami; „lajki” i lęk przed utratą polubień; „sieciowi” znajomi; fake newsy,
  - bierne korzystanie z mediów: brak refleksji i analizy treści, przyzwyczajenie i uzależnienie.
12. Ryzyko uzależnienia:
- zasady roztropnego korzystania z mediów,
  - cyberprzemoc i stalking,
  - nękanie, wyśmiewanie i hejt w przestrzeni wirtualnej,
  - zasady etyczne w mediach.
13. Osoby z niepełnosprawnościami, chore, samotne – w rodzinie oraz bliższym i dalszym otoczeniu:
- potrzeba stworzenia chorem i niepełnosprawnym dobrych warunków do życia i rozwoju,
  - problem nudy,
  - mobilizacja do aktywności indywidualnej, zaangażowanie się w stowarzyszeniach udzielających pomocy osobom potrzebującym,
  - sposoby wsparcia osób potrzebujących w ramach wolontariatu,
  - sposoby wyrażania prośby.
14. Przełamanie nieufności i pokonanie wstydu, aby zwrócić się o pomoc:
- instytucjonalna i społeczna pomoc w trudnych sytuacjach życiowych,
  - adresy poradni i instytucji niosących pomoc w trudnych sytuacjach życiowych.